

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 106/15
V Lucemburku dne 23. září 2015

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-362/14
Maximillian Schrems v. Data Protection Commissioner

Podle generálního advokáta Y. Bota nebrání rozhodnutí Komise, v němž se konstatuje, že ochrana osobních údajů ve Spojených státech je odpovídající, tomu, aby vnitrostátní orgány pozastavily přenos údajů o evropských uživateli Facebooku na servery umístěné ve Spojených státech

Generální advokát má mimo jiné za to, že toto rozhodnutí je neplatné

Směrnice o zpracování osobních údajů¹ stanoví, že k předávání takových údajů do třetí země může dojít tehdy, když dotyčná třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany těchto údajů. Uvedená směrnice též stanoví, že Komise může konstatovat, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany. Přijme-li Komise takové rozhodnutí, může dojít k předání osobních údajů do dotyčné třetí země.

Maximillian Schrems, rakouský státní příslušník, užívá Facebook od roku 2008. Stejně jako v případě jiných uživatelů s bydlištěm v Unii jsou i údaje poskytnuté M. Schremsem Facebooku v plném rozsahu či částečně přenášeny z irské dceřiné společnosti Facebooku na servery umístěné na území Spojených států, na nichž jsou uchovávány. Maximillian Schrems podal stížnost k irskému úřadu na ochranu údajů, neboť měl za to, že vzhledem ke zjištění učiněným Edwardem Snowdenem v roce 2013 týkajícím se činností zpravodajských služeb Spojených států (konkrétně National Security Agency, nebo „NSA“) není v právu ani v praxi Spojených států poskytována žádná skutečná ochrana před sledováním ze strany amerického státu ve vztahu k údajům předávaným do této země. Irský úřad stížnost zamítl zejména s odůvodněním, že Komise v rozhodnutí ze dne 26. července 2000² shledala, že v rámci režimu tzv. „bezpečného přístavu“³ zajišťují Spojené státy odpovídající úroveň ochrany předávaných osobních údajů.

High Court of Ireland (irský vrchní soud), kterému byla tato věc předložena, si přeje zjistit, zda účinkem tohoto rozhodnutí Komise je zabránit tomu, aby vnitrostátní orgán dozoru prošetřil stížnost, v níž se tvrdí, že třetí země nezajišťuje odpovídající úroveň ochrany, a případně pozastavil předmětné předávání údajů.

Generální advokát Yves Bot vyjádřil ve stanovisku z dnešního dne názor, že **existence rozhodnutí Komise**, v němž se konstatuje, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany předávaných osobních údajů, **nemůže popřít či omezit pravomoci, jimiž jsou nadány vnitrostátní orgány dozoru** podle směrnice o zpracování osobních údajů. Navíc má za to, že **rozhodnutí Komise je neplatné**.

Generální advokát zaprvé uvedl, že vzhledem k významu jejich role v oblasti ochrany údajů musí intervenční pravomoci vnitrostátních orgánů dozoru zůstat nedotčeny. Kdyby vnitrostátní orgány dozoru byly absolutně vázány rozhodnutími Komise, omezovalo by to nevyhnutelně naprostou nezávislost, kterou těmto orgánům přiznává směrnice. Generální advokát z toho vyvodil závěr, že

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31).

² Rozhodnutí Komise 2000/520/ES ze dne 26. července 2000 podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o odpovídající ochraně poskytované podle zásad „bezpečného přístavu“ a s tím souvisejících „často kladených otázek“ vydaných Ministerstvem obchodu Spojených států (Úř. věst. 2000, L 215, s. 7).

³ Režim „bezpečného přístavu“ zahrnuje řadu zásad týkajících se ochrany osobních údajů, k nimž mohou americké podniky dobrovolně přistoupit.

má-li vnitrostátní orgán dozoru za to, že předání údajů narušuje ochranu unijních občanů, pokud jde o zpracování jejich údajů, má pravomoc toto předávání pozastavit, a to bez ohledu na obecné posouzení učiněné Komisí v jejím rozhodnutí. Pravomoc, kterou směrnice přiznává Komisi, se totiž nedotýká pravomocí přiznaných touto směrnicí vnitrostátním orgánům dozoru. Jinými slovy, **Komise není nadána pravomocí omezit pravomoci vnitrostátních orgánů dozoru.**

Generální advokát sice připouští, že vnitrostátní orgány dozoru jsou právně vázány rozhodnutím Komise, má však za to, že takový závazný účinek není s to založit povinnost, aby stížnosti byly bez dalšího zamítnuty, tj. neprodleně a bez jakéhokoli přezkumu jejich opodstatněnosti, a to tím spíše že zjištění odpovídající úrovně ochrany je pravomocí sdílenou členskými státy s Komisí. Rozhodnutí Komise hraje jistě významnou roli při sjednocování podmínek předávání v rámci členských států, ale toto sjednocování může přetrvávat pouze tak dlouho, dokud není toto zjištění zpochybněno, zejména v rámci stížnosti, kterou musí vnitrostátní orgány dozoru projednat na základě vyšetřovacích a zakazovacích pravomocí, které jim přiznává směrnice.

Generální advokát má dále za to, že v případě systémových nedostatků zjištěných ve třetí zemi, do níž jsou osobní údaje předávány, **musí mít členské státy možnost přijmout opatření nezbytná k ochraně základních práv** chráněných Listinou základních práv Evropské unie, mezi něž patří **právo na respektování soukromého a rodinného života a právo na ochranu osobních údajů.**

Vzhledem k pochybnostem vyjádřeným v průběhu řízení ohledně platnosti rozhodnutí 2000/520 je generální advokát názoru, že by Soudní dvůr měl tuto skutečnost ověřit, a dospívá k závěru, že rozhodnutí je neplatné. Ze zjištění, jež učinily jak High Court of Ireland, tak sama Komise, totiž vyplývá, že **v právu i v praxi Spojených států je dovoleno shromažďovat v širokém měřítku osobní údaje o unijních občanech, které jsou předávány, aniž je těmto občanům poskytnuta účinná soudní ochrana.** Tato skutková zjištění dokládají, že rozhodnutí Komise neobsahuje dostatečné záruky. Z důvodu uvedených chybějících záruk bylo toto rozhodnutí provedeno způsobem, který nesplňuje požadavky stanovené směrnicí a Listinou.

Generální advokát je mimoto názoru, že přístup amerických zpravodajských služeb k předávaným údajům představuje **zásah do práv na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů** zaručených Listinou. Stejně tak nemožnost unijních občanů být vyslechnuti k otázce zachycování a sledování jejich údajů ve Spojených státech představuje podle generálního advokáta **zásah do práva unijních občanů na účinnou právní ochranu** chráněného Listinou.

Podle generálního advokáta **je tento zásah do základních práv v rozporu se zásadou proporcionality zejména proto, že sledování vykonávané americkými zpravodajskými službami je masové a necílené.** Přístup amerických zpravodajských služeb k osobním údajům se vztahuje obecně na všechny osoby a všechny elektronické komunikační prostředky, jakož i na všechny předávané údaje (včetně obsahu komunikací), bez jakéhokoli rozlišení, omezení nebo výjimek v závislosti na sledovaném cíli obecného zájmu. Za těchto podmínek je generální advokát názoru, že nelze mít v žádném případě za to, že třetí země zajišťuje odpovídající úroveň ochrany, a to tím méně že takový režim „bezpečného přístavu“, jaký je vymezen v rozhodnutí Komise, neobsahuje záruky k zabránění masovému a všeobecnému přístupu k předávaným údajům. Žádný nezávislý orgán totiž není schopen dohlížet ve Spojených státech na porušování zásad ochrany osobních údajů ze strany takových veřejných orgánů, jako jsou americké bezpečnostní agentury, ve vztahu k unijním občanům.

Při takovémto zjištění porušení základních práv unijních občanů **měla Komise** podle názoru generálního advokáta **pozastavit uplatňování rozhodnutí,** a to i přesto, že v současnosti vede se Spojenými státy jednání o ukončení zjištěného porušení. Generální advokát navíc uvádí, že důvodem k tomu, že se Komise rozhodla zahájit jednání se Spojenými státy, bylo právě to, že předtím shledala, že úroveň ochrany zajišťovaná touto třetí zemí v rámci režimu „bezpečného přístavu“ již není odpovídající a že rozhodnutí z roku 2000 již neodpovídá reálné situaci.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106